

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Külmisziói
melléklettel

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2009. június

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Szigethy Szilárd (ev. lelkész, Tab)

A hónap igéje: Péter ezt mondta: „Most kezdem igazán megérteni, hogy nem személyválogató az Isten, hanem minden nép között kedves előtte, aki féli őt, és igazságot cselekszik.” (ApCsel 10,34-35)

Istenünk igéje kétélű kard. Védekezni is lehet vele, de támadni is.

Kétféleképpen lehet olvasni a júniusi vezérigét is. Am nyilvánvaló, hogy amint nem férhet meg egymás mellett Isten és a mammon, akként kell a két olvasati lehetőség közül kiválasztani az igazit, és felismerni a hamisat.

Fehéren – Feketén

Biztatás:

Isten nem személyválogató, azaz elfogad bárkit származására való tekintet nélkül

Péternek meg kellett tanulnia a leckét: korábbi hamis képzetét Isten ott Kornéliusz házában átirta. Be kellett látnia: **Isten nincs tekintettel az emberek származására.** Jézus óta egyértelművé lett, hogy Isten szeretete nagyobb annál, mint hogy csak a zsidókat ölelje magához. Ezért köttetett új szövetség ott a Golgotán. Bármely néphez tartozzon is valaki származása szerint, Jézus által mindenkit népéhez tartozónak tekint a mi megváltó Istenünk. Eszerint fogadhatjuk istentiszteleteink végén Isten népeként az Ároni áldást is.

Kegyelmes Istenünk nem kirekesztő!
Nem személyválogató, nem részrehajló.
Ő elfogadja a zsidót és a görögöt is.
Az izraelita Jakabot és a kanaáni Simont is.
A gazdag Zákeust és a szegény özvegyasszonyt is.
A kiművelt Nikodémust és a tanulatlan magvetőt is.
A körülmetéltet és a körülmetéletlent is.
A serénykedő Mártát és a rá figyelő Máriát is.
Az egészségeset és a beteget is.
A példás életű gazdag ifjút és a tékozló fiút is.
A felnőtteket is és a gyermekeket is.
A hitvalló Pétert is és a kételkedő Tamást is.
Sőt!
Még a gyilkos Mózeset is és a gyilkos Illést is.
S még Júdást is!
Mindenkit. Bárkit közel enged magához.
Óriási bizalom, megköszönhetetlen lehetőség ez. Olyan biztatás, amelyre méltók nem vagyunk.

Isten bizalmával pedig nem szabad visszaélni! Jézus tanítványának lenni nem játék!

Múltunkra és származásunkra való tekintet nélkül elfogad minket Istenünk: micsoda bizalom!

Am ahogy Jézus is egykor megválogatta tanítványait, úgy van ez ma is. S aki nem becsüli meg Isten megelőző szeretetét, azt könnyen kiköpi a szájából. Elhívott szolgáitól feltétlen hűséget és engedelmességet vár. Alázatot, egyenes gerincet, tiszta kezeket, feddhetetlen magánéletet, odaadó napi munkavégzést, megszentelt ünnepeket, hiteles szót, példamutató gyermekevelest, hűséges házasetet, igaz szeretetet.

Boldog az a szolga, akit ilyen munkában talál ura, amikor megjön!

Figyelmeztetés:

Isten személyválogató, azaz megválogatja tanítványait

Amde Péterhez hasonlóan nekünk is meg kell tanulnunk a leckét! Az ő leckéje így szólt: Péter, ne légy szűkkeblű!

Am tőlünk talán még inkább a második leckét kéri számon a mi Urunk: ha már méltatlanul is elfogad minket, hát köszönetképpen éljünk egyre szentebb életet! Hűségeset, odaadót, áldozatkész, elkötelezettet.

Már hogyan lenne személyválogató a mi Urunk? „Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból. (Jel 3,16)” – jelenti ki a feltámadott Krisztus. Bizony nem mindenki mehet be a mennyek országába. Végül megváltó Urunk ítéletet tart: kezében szőrólapát lesz, és megtisztítja szerűjét: a gabonát csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.

Sok-sok ember közül válogatta ki tanítványait is. Csakhogy kiválasztása más szempontok szerint történik, mint azt mi gondolnánk.

Isai nagy és délceg fiai helyett neki a legkisebb kellett. S a gyermektelen Ábrahám. A csaló Jákob. A darabos nyelvű Mózes. A kiskorú Sámuel. A túl fiatal Jeremiás. Az öntelt Jónás. S a háromszori tagadásba fulladó Péter.

Am nem emberi gyengeségük volt érdem Isten szemében. Hanem éppen szeretete nyilvánult meg elhívásukban.

Isten válogat, és személy szerint kiválaszt magának személyeket. S talán éppen azért, mert ők tudva tudják: nem alkalmasságuk miatt lettek azzá, amivé, hanem csakis Isten bizalma nyomán.

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseményei**

- Istentisztelet közvetítése Surdról

Istentiszteletet közvetít a Magyar Rádió MRI Kossuth adója június 28-án 10.05 órától a surdi evangélikus templomból. Igét hirdet Smidéliuszné Drobina Erzsébet lelkész.

- Lisz, 2009. június 13. szombat – templomszentelés

A templom renoválása után hálaadó templomszentelő istentisztelet tartanak június 13-án, szombaton a liszói gyülekezetben. A 16 órakor kezdődő ünnep szolgálatát Ittész János püspök végzi.

További információ Smidéliuszné Drobina Erzsébet lelkész-től kérhető a 20/824-5239 telefonszámon.

Határnyitás '89 szimpózium

Az MEE tisztelettel meghívja lelkészeit, gyülekezeti tagjait és munkatársait a 2009. július 3. és 5. között megrendezésre kerülő Határnyitás '89 szimpóziumra, Sopronba. A találkozót a vasfűgőny leomlásának 20 éves évfordulója alkalmából rendezi a magyar, a bajor és az osztrák evangélikus egyház.

Program:

2009. július 3. péntek:

17.00 Megérkezés – Szent Pál Kollégium, Sopron

18.00 Vacsora

20.00 Filmvetítés: dr. Kárpáti György

Páneurópai piknik 1989 – majd beszélgetés a rendezővel.

2009. július 4. szombat:

9.00 Áhítat – evangélikus templom, Sopron

10.00 „Eljutni a határig”

pódiumbeszélgetés filmrészletekkel és zenei betétekkel

Előadók: dr. Oplatka András történész, újságíró, Pröhle Gergely országos felügyelő, dr. Hannelore Reiner egyházfőtanácsos, Ausztria, Balog Zoltán képviselő, bizottsági elnök és szemtanúk.

11.30 Kiállítás megnyitója – Liszt Ferenc Konferenciaközpont

15.00 Választható programok

ausztriai gyülekezetekben és soproni városnézés

20.00 Koncert a Lutheránia kórus és zenekar fellépésével

az evangélikus templomban

2009. július 5. vasárnap

9.00 Buszjáratok indulása Sopronpusztára a Petőfi térről

10.00 Ünnepi istentisztelet Sopronpusztáról tévéközvetítéssel,

igét hirdet dr. Johannes Friedrich bajor püspök

11.30 Agapé, búcsúzás

Az MEE az útiköltséget, a pénteki vacsora és a szombati ebéd költségeit magára vállalja.

Részvételi- és szállásdíj: 3500 Ft/fő/éj.

Bővebb információ: Külügyi Osztály, Cselovszkyné dr. Tarr Klára és dr. László Virgil, klara.tarr@lutheran.hu vagy virgil.laszlo@lutheran.hu címen és a 1/266-5532 telefonszámon.

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

Kedves Szülők és Gyermekek!

A Várpalotai Evangélikus

Egyházközség

nyári zenei tábort szervez

Várpalotán

július 12–19 között

Zeneoktatás lesz az alábbi hangszereken: gitár, basszusgitár, hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, klarinét, fagott, fuvola, trombita, harsona, kürt, tuba, zongora, harmónium, orgona és szolfézs.

Napi háromszori étkezéssel összesen

bejáróknak: 8000 Ft

szállást kérőknek: 15 000 Ft.

Jelentkezési határidő: 2009. június 14.

Jelentkezni lehet: Tóth Attila lelkésznel

tel: 20/824-3478

vagy e-mailen: attila.toth@lutheran.hu

A jelentkezéssel együtt előleget kell fizetni: 5000 Ft-ot.

Az érdeklődőknek részletes táborprogramot és jelentkezési lapot küldünk e-mailben.

Mindenkit örömmel várnak a szervezők!

Ordinációk egyházkerületünkben

Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke lelkésszé szenteli:

Kósa Gergely

lelkészjelöltet

2009. július 11-én, Balatonfüreden;

Pethő Judit

lelkészjelöltet

2009. július 18-án Székesfehérváron;

Tóth Károly

lelkészjelöltet

2009. augusztus 8-án Ajkán.

Egyházkerületünk új lelkészeit lapunk szeptemberi számában mutatjuk be.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus

Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma

2009. július 5-én

jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula

Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)

Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.

Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169

Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639

Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Liceum)

Felelős kiadó: Tölli Balázs

Telefon: 99/512-430

Készült: Újsziget-rota Sárvár – 1150 példányban

Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben

Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 30 €

E-mail: harangszo@lutheran.hu

Internet: www.harangszo.hu

ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

17. A leggazdagabbnak kevés szimbóluma van

Szentháromság ünnepe hallatlanul gazdag üzenetet hordoz, de hozzá kapcsolódó jelképekben nagyon szegényes. Az ünnep jellege magyarázza, hogy szimbólumok tekintetében nem sok lehetőségünk van válogatásra. Szentháromság ünnepe azok közé a keresztyény ünnepek közé tartozik – evangélikus vonatkozásban pedig az egyetlen –, amely nem meghatározott üdvösségtörténeti eseményhez kapcsolódik, hanem a keresztyény hit egy bizonyos „témáját” állítja elének, a Szentháromságról szóló hitvallásunkat.

A Szentháromságban való hitünk megóv bennünket attól a hamis általánosítástól, amely a keresztyény hitet egybemossa bármiféle, egyébként talán tiszteletreméltó egysítenhittel. A keresztyény hitnek nem az egysítenhit, hanem a Szentháromság egy Istenbe vetett hit az egyik jellegzetessége. Korán meg kellett érte küzdeni. A Niceai hitvallás atyái Krisztusnak az Atyával való egységét vallották meg az ariánus eretnokséggel szemben, az úgynevezett Athanáziusi hitvallás, amelyet latin kezdőszaváról „Quicumque” néven is emlegetünk, a három ökumenikus hitvallás körében a Szentháromság egységéről vall. Mindhárom hitvallást a magunkénak valljuk saját, evangélikus hitvallási iratainkkal együtt.

Szokatlanul hosszú ez a harmadik ökumenikus hitvallás. Negyven tételben vall az Atya, Fiú, Szentlélek Istenről: „Aki üdvözülni akar, annak mindenek előtt az igaz keresztyény hittel kell bírnia. Aki ezt nem vallja teljes egészében és tisztán, kétségtelesen örökre elveszett. Az igaz keresztyény hit pedig az, hogy az egyetlen Istent a Három-

ságban, a Háromságot pedig az Egységben tiszteljük.”

Az ún. Athanáziuszi hitvallás istentiszteleti használatáról a 8. századi liturgikus könyv próféciájában hallunk. Szentháromság ünnepéről pedig az ezredforduló tájáról vannak adataink, elsősorban bencés kolostorokból származó jeleink. Az ünnep egész egyházban való megülését XXII. János pápa rendelte el, de végérvényesen csak az 1570-es misekönyv fogadta be. Az evangélikus reformáció átvette az ünnepet, hiszen a Szentháromságról való tanítás soha nem volt vitatéma Róma és Wittenberg között.

A Szentháromságnak igazában ez a verbális (szóbeli) szimbólum az igazi jele.

Természetesen akadtak próbálkozások, amelyek ezen kívül is szerették volna a Szentháromság jelét látni. Voltak, akik az ároni áldás hármas tagozódásában is legalább az előjelét szeretnék látni. Még merészebb gondolat az ároni áldás gesztusánál a kéz ujjainak 3+2 arányú szétválasztásában szentháromsági szimbólumot feltételezni. A Lévi törzsebből származó „kohániták” sírkövében ez a gesztus a megkülönböztető jel. Ugyanezt a szimbolizmust szeretnék sokan kihallani Ézs 6. „Szent, szent, szent”-jéből.

Sokkal hitelesebb szimbóluma a Szentháromságnak a feltámadási liturgia nagy gyertyája, amelyet úgy visznek be a sötét templomba, hogy háromszor harsan fel közben a: „Krisztus a világ világhossága!” A 17–18. századi nagy járványok elmúltán szinte minden városban emeltek Szentháromság-oszlopot, szobrot. Az aszói evangélikus templom oltárképe is ezekhez a szobrokhoz

hasonlóan az Atyát joggal, Krisztust a kereszttel és a mindenséget ábrázoló gömbön tartott kézzel ábrázolja, fölöttük a Szentlélek szimbolizáló galambbal. De mintha ezek a figurális ábrázolások inkább a háromságra, mint az egységre mutatnának a maguk naturalizmusával.

A modern grafikus Szentháromság-jelképekben sem bővelkedünk. Igazából az egyenlő oldalú háromszög és az egymásba hatoló három kör az alapszimbólum. Néha az egyenlő oldalú háromszöget Krisztusmonogram koronázza, fölötté pedig az ősi, rövidítésjelzésből stilizált galamb.

Énekeskönyvünk 337. oldalán is a hármas kört szemléltethetjük, az elsőben az Isten-szemét, a másodikban a kereszttel, a harmadikban pedig a Szentlélek-galambot. Ennél sokkal mélyebb értelmű a három kör egymásba hatolása, úgy, hogy közben új középpont keletkezik. Ez a szimbólum azt hirdeti, hogy a keresztyény hitnek Krisztus a központja, őbenne rejlik és táru fel a Szentháromság titka. Aki őt látta, az látta az Atyát, a Szentlélek pedig őt dicsőíti. Így imádkozzuk az úrvacsorai liturgia anamnézisének a záradékában is: „...őáltala, ővele és őbenne tiéd, mindenható Atyaisten a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség most és mindörökké.”

A Szentháromságnak kevés szimbóluma van. Ez a „szegényesség” késztesen bennünket, hogy szívvel-szájjal mondhatjuk, énekelhesük: „Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek...”

Dr. h.c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Jézus megérkezett – Kínába Kunos Jenő magyar misszionárius lelkész (1914–1994)

A feltámadott Krisztus és a keresztyény hit már a 7.-8. században elérte Kínát. Kr. u. 781-ből való egy tábla, amelyen Szentháromság-himnusz olvasható. Sőt már 635-ből is találtak olyan táblát, amelyre ez volt írva: „megérkezett a felvilágosult vallás” (Kínába). Aztán ez a Krisztus-hit „búvópatakként” eltűnt, egészen Matteo Ricci (1552–1610) „az órásmissonárius” Kínába érkezéséig. Izgalmas történet volna Kína missziójának története is, de most egy magyar misszionárius lelkészre emlékezünk, aki 15 évvel ez előtt, 1994 júniusában halt meg, és akit a finn misszióval magyar evangélikus egyházunk küldött a kínai misszióba.

Kunos Jenő dunántúli volt. Nagypapja Vas megyében született 1851-ben. Édesapja, Kunos Jenő 1881-ben Kíssomlyón született. Cipészmasterként Győrbe költözött, ahol a család egyre ismertebb lett. Nemcsak a város ismerte mint becsületes és jó mestert, hanem a győri evangélikus gyülekezet is ismerte, amelynek presbitere volt. A család többször gyászolt is, szülésben meghalt az édesapa első felesége, majd a második feleségtől is egy fiúgyermek bölcsőhalálban. Az édes-

anyát ez annyira megérintette, hogy elhatározta, ha még fia születik, a következőt Istennek szenteli.

Így jött világra Jenő, aki tehát születésétől Istennek ajánlott gyermek volt. Az Istennek szentelés azonban nemcsak tőle függetlenül, hanem szívében is megszületett. Két lelkészre emlékszik vissza különösen, akiknek szolgálata hatott rá: Túróczy Zoltánra és Ittész Mihályra. Középkisiskolai tanulmányai után a teológiára jelentkezett. S itt új hatás érte: egy finn teológussal találkozott Gyenesdiáson, az egyik konferencián. 1936-ban szentelte lelkésszé Kapi Béla püspök, majd finn ösztöndíjat kapott. 1937-ben társával meglátogatták a finn evangélikus misszió múzeumát. Az igazgató, aki az intézetet bemutatta, előadását az ézsaiási ígével fejezte be: „Kit küldjek el? Ki megy el követségünkben?” Ez a kérdés nem hagyta nyugodni egészen addig, amíg sok tusakodás után el nem döntötte: kész Isten küldetését a misszióba vállalni. Ezután erre készült, s már tudta: küldetése Kínába szól.

1939-ban életében szinte egyszerre két nagy esemény történt vele: házasságot kötött

Liesche Natáliával, és egyházunk akkor 30 éves missziói egyesülete a finn misszióval együtt kiküldte őt Kínába, ahová akkor hat hónapig tartott vonat- és hajóútja.

Hét évig szolgált a kínai misszióban. Különböző területeken végezte szolgálatát a nehéz kínai nyelv megtanulása után, s miután közben kitört a második világháború, sok nyugati misszionáriust elküldtek, illetve hazahívtak Kínából, ő azonban maradhatott, s egyre fontosabb szolgálatot töltött be. Közben ott születtek gyermekei is.

És ekkor történt, amire az írás címében utaltam: „Jézus megérkezett! Ilyen elcsodálkoztató szavakkal fogadott bennünket egy szurtos, maszatos képtű kínai gyerek faluja szélén, amikor feltűntünk kerékpáron odaérkezve. Ilyen emlékezetes szavak maradtak bennem első missziói utunkról.” Igen, a küldöttel a Küldő érkezett meg, de nemcsak ebbe a faluba, hanem Kína más településeire és később olyan intézetébe is, ahol ő taníthatta a későbbi szolgálókat, növendékeit.

(Folytatás a 4. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról)

A misszionárius fáradságos küldetése hét évre szól. Ezután hazatérhet, pihenhet, erőt gyűjtve következő szolgálataira. Kunos Jenő azonban nem térhetett haza, mert közben itthon megváltozott a társadalmi élet, és a háború utáni szocializmus nem vette jó néven hazajövetelét. Útlevele már „nem volt érvényes”. Amerikába kellett költöznie családjával. Itt is tanult, majd tanított, prédikált, több gyülekezetben is, és neve egyre ismerőbb lett, sőt itt kapta „utónevét”: *a misszionárius*. Mert Amerikában is a misszió ügyét képviselte.

Szomorúság is vegyült áldott életébe. Nemcsak hazája nem fogadta vissza, hanem mintha küldő egyháza is elfeledkezett volna róla. Amikor először hazajött, csak mint privát ember tehetette meg, rokonaival találkozott. 1984-ben is hazajött a Lutheránus Világszövetség gyűlésére feleségével, de nem engedték be a budapesti sportszarnokba. Ekkor találkozott egy magyar evangélikus lelkészszel, Brebovszky Gyulával és feleségével, Radnóti Ilonával, aki azelőtt külmisziói intézetünk hallgatója volt. Ők lettek közvetítők Kunos Jenő és az akkori egyházvezetés között. Végül a világyűlésre bemehetett. A végső enyhülés már Harmati Béla püspök szolgálati idején sikerült, aki meghívta őket a püspöki hivatalba is, előadást tarthatott a teológián és másutt is. Így érkezett megbékélten „haza”.

De az igazi hazaérkezése 1994. június 23-án történt. S 15 évvel halála után mi hálát adhatunk Istennek, hogy magyar evangélikus lelkész is részese volt annak, hogy Jézus „megérkezett” Kínába. De szolgálata indítson minket imádságra is: Jézus érkezzen meg hozzánk és mindenüvé a világba.

Kedves Evangélikus Testvéreik!

Szeretettel hívjuk és várjuk családijával együtt egyházmegyeinkben második alkalommal megrendezésre kerülő evangélikus találkozóra.

2009. június 7-én, vasárnap délelőtt 9 órákor ünnepi istentisztelettel kezdjük programunkat.

A találkozó helyszíne:

Pápa Városi Sportszarnok

Erős vár a mi Istenünk!

Jelentkezési határidő: 2009. május 11.

Egyházmegyei Elnökség
Egyházmegyei Presbitérium

H I R E K**- Családi ünnep Hévízen**

A német üdülővendégek számára létrehozott német nyelvű lelkigondozói szolgálat tízéves fennállása alkalmából istentisztelet keretében adtak hálát a hévízi protestáns templomban május 9-én, szombaton délután. A magyar és német nyelven tartott liturgia keretében német nyelven ígét hirdetett Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület, valamint Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke. A német üdülővendégek számára fenntartott lelkigondozói szolgálatot jelenleg Andreas Rothe nyugalmazott lelkész (képünkön) látja el, aki a német egyház (EKD) megbízásából végzi szolgálatát.

- Egyházkerületi kórustalálkozó Nemescsón

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület területén szolgáló énekkarok részére szervezett Cantate vasárnapi kerületi kórustalálkozó helyszíne az idén Nemescsó volt. A kilencedik alkalommal megrendezett találkozón a székesfehérvári, a harkai, a téti, a kaposvári, a veszprémi, valamint a házigazda nemescsói gyülekezet énekkara mutatkozott be. A kórusok szolgáltak énekükkel a délelőtti istentisztelet liturgiájában, majd délután bemutatták műsorukat. Érdekes színpontja volt a találkozóknak, hogy a helyi gyülekezet alapítványa iskolájának – az Acs Mihály Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek – fiatal növendékei is bemutatkoztak. Ebben az esztendőben a zsurí a székesfehérvári kórusnak (képünkön) ítélte oda a Weltler Jenő-emlékplakettet.

- Ünnep a megmaradás reményében

Rábcakapi község első írásos említésének 800. évfordulója alkalmából ünnepsorozattal emlékezett meg a falu önkormányzata május 16-án, szombaton. A ma mintegy százkilencven lelket számláló evangélikus település a megmaradás reményében úrvacsorai hálaadó istentisztelettel kezdte az ünnepést, melyen ígét hirdetett Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke. Majd a világháborúkban elesett hősök emléktáblájának megkoszorúzása után a falu lakói, az elszármazottak és a vendégek átvonultak a Fő térre, ahol az évforduló emlékére állított emlékoszlopot Tubán József csornai lelkész áldotta meg.

- Megnyílt a (vas)ajtó Celldömölkön

Nyílik az ajtó címmel második alkalommal ünnepelt együtt Vas megye evangélikus népe. Két évvel ezelőtt Kőszeg adott helyet a vasi hálaadó nap rendezvényeinek. Idén Celldömölk artikuláris gyülekezete látta vendégül a megye híveit. Kerekes Csaba, a GAS megyei felelőse hirdette az ígét, az egyházmegye lelkészei osztottak úrvacsorát a több mint 800 résztvevőnek. A gyülekezetek idén is sátrakban mutatták be „portékáikat”. Műsort adott a Kemenesaljai Citerazenekar, valamint a répcelaki Ümmögő együttes. Felejthetetlen élményt jelentett **Banka Nagy Gabriella** – Vajdaságból származó – színművész (képünkön) előadása. Babits: Jónás könyvét mondta el az elnemt hallgatóságunk. (V.I.)

- Istentiszteleti liturgiánk laikus szemmel

2009. május 24-én, vasárnap az Alsósági Evangélikus Egyházközség gyülekezeti fórumot tartott a megújuló liturgia lehetőségeiről. A többnyire presbiterekből álló hallgatóság előtt Vég helyi Antal lelkész, teológiai referens, a Liturgiai Bizottság tagja ismertette az új Liturgikus könyv elkészítésének okait, előzményeit és annak folyamatát. Történelmi áttekintést adott a Raffay-Pröhle-agenda kialakulásának egyes fázisairól, és rámutatott azokra az okokra, amelyek evangélikus liturgiánk elszíntelenedéséhez vezettek. Kiemelte az úrvacsora perifériája szorulásának veszélyeit, és hangsúlyozta, a Liturgiai Bizottság elsősorban arra törekedett, hogy az úrvacsora újra szerves része legyen az ünnepi istentiszteletnek. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ősi liturgikus elemek az ellenreformáció hatásaként tűntek el istentiszteleti rendünkből, pedig Luther elve az volt, hogy mindazt meg kell tartani az idők folyamán kialakult liturgiából, ami nem ellenkezik a Szentírással. Emellett a puritán hatás is jelentősen megnyírbálta az egyébként is nagyon leegyszerűsödött rendet.

Az előadást követő beszélgetés során a presbiterek arról szóltak, hogy Kemenesalja történelmi háttérben nehéz megszabadulni a „katolikus” szó kirekesztő értelmétől, és ezért okoz nehézséget azoknak az elemeknek elfogadása, amelyek a római katolikusokkal való közös örökségből kerültek vissza a megújított liturgikus rendbe.

A fehér asztalok mellett kötetlenül folytatott beszélgetés alkalmat adott a személyes kérdések, vélemények, észrevételek megtárgyalására. A fórum célja nem az volt, hogy a presbiterek döntésre jussanak a megújult liturgikus rend használatáról, de mindenképpen segített abban, hogy elgondolkodjunk jelenlegi istentiszteleti életünkről, valamint a felkínált lehetőségekről.

Vető István (lelkész)

Esperesként a Dunántúl református fővárosában

Interjú Polgárdi Sándorral, a Veszprémi Evangélikus Egyházmegye esperesével

- Lelkészként új szolgálati területen dolgozik, ugyanakkor megválasztották esperesnek is. Könnyű összehangolni a kétféle szolgálatot?

- A pápai gyülekezetben sikerült az elmúlt évben egy fejlesztési koncepciót kidolgozni. Iskolavárosban élünk, intézményt tartunk fenn, ma már nyolcosztályos általános iskoláról beszélhetünk. Örömmel számolhatok be arról, hogy elkészültek azok a tervek, amelyek az INSULA LUTHERANA címszó alatt kerültek kidolgozásra. Látjuk az egyházközség és az iskola rövid és hosszú távú céljait. Természetesen a munkaév végéhez közeledve összegezni fogom a tapasztalatokat, és a következő tanévben a gyülekezet programjait ennek jegyében alakítjuk ki. Egyébként azon a munkaterületen, amelyen szolgálok, korábban hárman dolgoztak.

Ami az egyházmegyét illeti, révfülöpi közgyűlésünkön négy oldalon számoltam be az esperesi szolgálati naplómban tett bejegyzésekről, a presbiteri ülésektől kezdve a halaadó istentiszteletken át a köztársasági elnökkel történt találkozásig. Egy hangszer hangolását sem lehet kapkodva elvégezni, így vagyunk a szolgálatokkal is. Naptáramban a szolgálatok vagy éppen a hit és erkölcs tanóráim már jó előre bejegyzett sávban helyezkednek el. Így kellett a többi feladatot, értekezletet vagy más programokat is beilleszteni. Természetesen szükség volt mások megértésére is, hogy a konkrét feladat elvégzése előre egyeztetett időpontban történjen. Fogadtam már kazuális szolgálatot bejelentőket este hét óra után is. Nem a hivatali idő határozta meg a tárgyalások időpontját.

- Kérem, mutassa be röviden a Veszprémi Egyházmegyét!

- Egyházmegyénk a gyülekezetek számában legnagyobb a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben. Huszonhét anyagyülekezetben közel hetvenöt istentiszteleti helyen vagyunk jelen vasárnapról vasárnapra. Huszonketten végezzük ebben a nagy, kiterjedt szórványban a reánk bízott feladatokat.

Megyénkben két általános iskola működik. Pápan a Gyurátz Ferenc és Marcaltón a Kmetty György Evangélikus Általános Iskola, Várpalotán pedig evangélikus óvoda. A Balaton-parton található az ez évben tizesztendős, országos fenntartású Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ. Különböző egyházmegyei és gyülekezeti programokkal mi is gyakran megfordulunk itt.

Megyénkben még mindig lelkészhiány van. Az elmúlt esztendőben Bittner Abigél és Manke-Lackner Eszter beosztott lelkészek álltak szolgálatba. Így nem maradt lelkész nélkül a somlószlósi és a nagyalásonyi gyülekezet.

Balatonakaliban azon gondolkodik a gyülekezet, hogy kialakít egy olyan épületet, amelyben nyáron és év közben tud fogadni csoportokat pihenésre, kapcsolódásra. Balatonfüreden ez évben fejezik be a Benczúr László építész által tervezett parókiát. Ugyanez mondható el a Takácsiban korábban felépült gyülekezeti ház emeleti részében kialakítandó lelkészlakásról. Viszont Csikvándon van egy évek óta felújított parókia, ahova lelkészt várnak. Az ajkai gyülekezet temploma fennállásának jubileumára készül a nyáron. A Leader Új Magyarország elnevezésű pályázati program keretében a Balatonakali, Kapolcs, Somlószlósi, Marcalgergelyi, Nagyvázsony, Sikátor, Takácsi, Tés gyülekezetei műemlék temp-

lomaikat szeretnék uniós támogatásból felújítani. Csikvánd és Bakonyszentlászló is várja a kiírás második fordulóját.

Gyülekezeteink gazdagsága nemcsak az épített örökségekben látható, hanem a helyben élő testvérek szolgálataiban. Fontos, hogy az egyház ezeket megbecsülje, és megszólítsa fiataljainkat, anonim testvéreinket vagy a keresőket. Gyülekezetet építő egyházmegyei missziós programjainkat is rendszeresen megrendezzük. Ezek közül kiemelkedik a minden második évben összehívott Veszprém megyei evangélikusok találkozója. 2009-ben is ennek helyszíne a pápai városi sportcsarnok lesz. Közel ezer evangélikust várunk. Találkozónk mottója a biztatás és a gondoskodás. Elengedhetetlen a kis és nagy gyülekezetekben élő híveinkkel időről időre történő

találkozás. Az egyház gyülekezeteiben él. Nincs két egyforma gyülekezet, de az a Krisztus, akit hirdetünk, mindörökké ugyanaz, és Jézus Úr mindenképp felett. *Ecclesia semper reformanda* (az egyház mindig megújulásra szorul), ezért könyörgünk pünkösd ünnepe előtt és után is.

- Fontosnak érzi a keresztyén oktatás és nevelés ügyét?

- Pápan a reformáció 500. évfordulójára szeretnénk megvalósítani egy egymilliárd forintos tervet. A várossal és a történelmi egyházakkal együttműködve a templom felújítására kerülhet először sor. Megyénkből a Magyarországi Evangélikus

Egyház első öt kiemelt projektje között szerepel a *Lutheránus Sziget Pápan* elnevezésű fejlesztési koncepció. A keresztyén élet és nevelés alapja a XXI. században is a templom és az iskola marad. Reményik Sándor sora – *Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát!* – ma sem vesztett aktualitásától. Az oltalom és nyitottság mentén olyan szigetet kívánunk létrehozni, amely biztosítja lakói védelmét, de nyitva áll minden Istent kereső, jó szándékú ember előtt.

- Előző szolgálati helyén alpolgármesterként is tevékenykedett. Tudja hasznosítani itt szerzett tapasztalatait egyházi szolgálatában?

- Egy olyan egyházközségben, amely intézményt indított, segít nekem az önkormányzatban, a közigazgatás közvetlen közelében eltöltött nyolc esztendő. A vezetésben, a hosszú távú tervezésekben természetesen felhasználom a tapasztalataimat. Így az a helyzet sem új, hogy iskolát működtetünk. Végül is Veszprém megyeiként a lehetőségeket közelebből is látom.

- Kap-e segítséget esperesi szolgálatában a gyülekezetek tagjaitól?

- A gyülekezet és az egyházközségek presbitériumainak munkája segíti a helyi lelkész és egyben az esperes munkáját is. Nálunk ez jól működik. Esperesi jelentésben így fogalmaztam: Örülök a széleskörű együttműködésnek, a megyei presbitérium aktív és konstruktív volt, mindenre kiterjedő figyelem jellemezte munkáját. Névadó hitvallásunk, az Ágostai hitvallás első cikke így kezdődik: *consensus magnus*, vagyis *nagy egyetértés* van a közös munkában. Ez jellemzi egyházmegyénket. Reménység szerint augusztus 15-től egyházmegyei beosztott lelkész segíti munkámat mindkét szolgálati területen...

Tubán József

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

A Szentháromság egy Isten legtitokzatosabb személye a harmadik, a Szentlélek. Az Atya mint teremtő és gondviselő mennyei édesapánk a teremtettség szépségében és sokszínűségében közel kerül hozzánk. A Fiú emberi formában, Jézus Krisztus személyében közénk lépett, és megismertette magát velünk. De a Szentlélek mindig láthatatlan marad, hiszen sem a galamb, sem a lángnyelvek nem azonosak a Szentlélekkel. Azok csupán látható jelei a

Lélek jelenlétének. Míg „működik” közöttünk, jelenléte oly természetes számunkra, mint a levegő, észre sem vesszük. De ha elhagyna, a kárhozatba esnénk.

Az emberiség és az anyaszentegyház számára gazdag és áldásos isteni tevékenységéről olvashatunk az alábbiakban.

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

„...ELVEZET TITEKET A TELJES IGAZSÁGRA...”

Évente általában csak néhány alkalommal, pünkösdi ünnepén azonban feltétlenül felhelyezzük templomaink oltárára a piros terítőt. Ezen gyakran látjuk a lángnyelvecskéket által körülölelt, kiterjesztett szárnyú galamb szimbólumát. Amilyen ritkán kerül elő ez az oltárterítő, talán éppen olyan keveset tudunk az ünnep „főszereplőjéről”, a Szentlélekről is.

Pedig a Szentlélekről szóló bibliai híradás rendkívül gazdag. A teremtés kezdetekor a nagy üresség felett ott lebeg Isten Lelke (1Móz 1,2). Izrael története során Isten választottai mind a Lélek erejével cselekszenek (Bír 15,14). Amikor Sámuel Isten parancsára királlyá keni Dávidot, az Úr Lelke száll rá, és vele is marad (1Sám 16,13). A próféták által hirdetett Messiás is az Úr Lelke által cselekszik (Ézs 11,2). A Jézus születését hírül adó angyal arról beszél, hogy Mária a Szentlélek ereje által lesz anyává (Lk 1,35). Jézus megkeresztelkedése után a Lélek galambként száll le az égből Jézusra, miközben az Atya mennyei szózatot igazolja Fiát: ilyen módon a Jordán partján a maga teljességében nyilatkoztatta ki magát a Szentháromság (Mk 1,10–11). Az evangéliumi elbeszélés szerint Jézus egy alkalommal a Szentlélek által fakad ujjongásra (Lk 10,21). A Szentleket annyira hatalmasnak tekinti Jézus, hogy míg az Emberfia káromlását megbocsátható, addig a Szentlélek káromlását megbocsáthatatlan bűnnek mondja (Mt 12,31–32). A Gecsemáné-kertben saját elmeneteléről szólva Jézus a Szentlélek ajándékát ígéri tanítványainak, aki pártfogóként lesz mellettük (Jn 15,26). Feltámadása utáni megjelenésekor rálehel a tanítványokra, mintegy megelőlegezve a majdani pünkösdi csodát, a Lélek kiáradását (Jn 20,22).

A Szentlélek kiáradása pünkösdi ünnepéhez köthető. Így ír erről a Szentírás: „Amikor pedig eljött a pünkösdi napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétszórtak, és leszálltak mindegyükükre.

Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.” (ApCsel 2,1–4). A Biblia tanúsága szerint a Szentlélek szinte fizikailag megtapasztalhatóan volt jelen az első gyülekezésekben: csodálatos gyógyulások történtek, a vezetők választásában is „közreműködött” a Lélek, a megkereszteltre láthatóan áradt ki a Lélek a szertartás során. A korai keresztények prófétáltak, nyelveken szóltak, így a Szentlélek jelenlétét az istentiszteleteken is megtapasztalhatták – noha arról is tudunk, hogy ez sok visszaélést és zavart is okozott az akkori egyházban.

A korai kereszténységben sok vita zajlott a Szentlélek körül. Persze hiába foglaltak állást a vitában az egyházatyák számtalan zsinaton, és hiába fogalmazták meg – nyilván éppen a Szentlélek sugallatára – a különböző hitvallási iratokban, hogy a Szentlélek nem valamilyen elvont eszme vagy egy személytelen erő, hanem a harmadik isteni személy, aki „az Atyától és a Fiútól származik, akit az Atyával és a Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk” (Niceai hitvallás), gyakran még hívő emberek sem voltak, és talán ma sincsenek tisztában azokkal, hogy kicsoda is a Szentlélek, miért van szükségünk sokféle ajándékára, és egyáltalán milyen módon munkálkodik közöttünk.

A Szentlélek ajándéka az, hogy Isten igéje megszólal az emberek világában. A bibliai teremtéstörténet is arról tudósít, hogy a kezdetek kezdetén, mielőtt Isten megszólalt volna, Lelke már jelen volt (1Móz 1,2–3). Ez a Lélek, a Pártfogó az, aki Jézus igérete szerint a róla tanúskodó tanítványok szájával is szól (Mt 10,19–20). Ő az, aki elvezeti Krisztus tanítványait a teljes igazságra, sőt még az eljövendő dolgokat is kinyilatkoztatja nekik (Jn 16,13). Ez azonban nemcsak az akkori szűk tanítványi körre vonatkozott, hanem minden idők Krisztuskövetőire. A Szentlélek nélkül nincsen Krisztust hirdető prédikáció, legfeljebb felszínes beszéd, emberi szónoklat. A Szentlélek azonban nem enged teret az emberi szándéknak, hanem nyíltan és világosan kijelent mindent. „Amikor eljön, leleplezi a

világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet. A bűn az, hogy nem hisznek énbennem; az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett” – mondja Jézus (Jn 16,8–11). Vagyis: a Szentlélek egyértelműen megszólaltatja Isten törvényét és evangéliumát, teljes igéjét. Nyilvánvalóvá teszi, hogy az ember minden baja abból fakad, hogy nem hisz és nem is képes hinni Istenben. Határozottan rámutat Jézus Krisztusra, akinek nem ebben a világban van a helye, hanem az Atya oldalán; és aki ebben a világban csupán azért tűnt fel, hogy a hitetlen ember szénáját rendbe tegye. Bizonyosságot tesz arról, hogy Jézus Krisztus elvégezte megváltói munkáját: a golgotai kereszt az ördög és minden gonosz legyőzését jelenti, tehát azt, hogy maga Jézus uralkodik. Krisztus népe, az egyház pedig a változó korban és a változó térben ezt az örök igazságot hirdeti, olykor emberi leleményességgel, olykor meglehetősen erőteljesen: de sohasem ő cselekszik, hanem mindig maga a Szentlélek.

A Szentlélek ajándékai a szentségek, amelyekben Isten igéje mellett látható jel is kapcsolódik a mennyei ígérethez. A keresztesség az emberrel együtt született – mai tudományos nyelven talán azt mondanánk: genetikailag belénk programozott – bűnt, az Istenben való bizalom teljes hiányát mossa le rólunk, és ajándékoz új életet. Az úrvacsorában Jézus Krisztus értünk adott testét és vérével vesszük magunkhoz – a Lélek titokzatosságának megfelelően az ostya és a bor látható színe alatt, mégis valóságosan –, amely által mi, a földön küzdő egyház, az angyalokkal és a mennyei szentek seregével együtt közösséggé egyesülünk magával Krisztussal, akinek testeként ábrázolódik ki az egyház, a megfoghatatlan, egyszerre földi és egyszerre mennyei közösség.

Adjunk hát hálát Urunknak, hogy bár a piros terítő ritkán díszíti templomainkat, Szentleke átjárja a mindennapjainkat, és küzdelmes evilági utunkat gazdagon elárasztja ajándékaival.

Tubán József (lelkész, Csorna)

Egyházkerületi missziói nap a királynék városában

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerülethez tartozó gyülekezetekből az Exaudi vasárnapját megelőző szombaton Veszprémbe várták a gyülekezetek tagjait a missziói nap szervezői. A több mint háromszáz résztvevő a Városi Művelődési Központban gyűlt össze, ahol a program Isó Zoltán helyi lelkész, valamint Bereczky Gyula felügyelő, Porga Gyula alpolgármester és Verasztó János kerületi missziói lelkész köszöntő szavaival kezdődött.

Ezután Isó Dorottya veszprémi lelkész igehirdetése következett Lk 21,28 alapján. Ebben hangsúlyozta, hogy a mostani válságos időben – szemben a reklámszlogennel – nem csak magunkra számíthatunk. Saját erőnkől csak a túlélésre, a mának élésre, közömbösségre, kábulatba való menekülésre, felelőtlenségre telik. Mi, Jézus tanítványai, felegyenesedhetünk, mert meglátjuk az örök értékeket a múlandókkal szemben. Krisztus szavai szerint a világvége válság által teljesedik be. De mi tudjuk, hogy számunkra ez a nagy találkozás lesz Krisztussal.

Az evangelizációs igehirdetés után három előadás következett. Elsőként dr. Kocziszky Éva irodalomtudós Válságban az ember? címmel tartott előadást. Személyes

hangú előadásában a korszakot mutatta be, amelyben élünk. Hogyan látják ezt a világot azok a tudósok, filozófusok, akik ma a társadalmat gondolataikkal befolyásolják, és mit gondol erről a Biblia. Elmondta, hogy egyre többen vannak, akik felismerik, hogy rajtunk már csak egy Isten, egy természetfeletti segíthet. A mai világ krízisét úgy kell fogadnunk, hogy vagy a világra jellemző kényszerpályán mozgunk, ahol nincs megoldás, vagy kilépünk a szabadságba Krisztus által – zárta gondolatait dr. Kocziszky Éva.

Ezután Válságban a társadalom? című eladásával Czákó Gábor író lépett a pulpitusra. „Bocsásd meg, hogy egy pillanatig nem gondoltam rád!” – ezzel az imádsággal kezdte előadását, mert apró előnyökért képesek

vagyunk megtagadni mindenkit, akit szeretünk. A kultúra eredetileg azt jelentette, hogy a világot művelni kell, átszellemülten Istenhez emelni. A reneszánsztól kezdve kialakult egy új világ. Olyan világ jött létre, amelyből Isten hiányzik. Az antikrisztus nem tud megtestesülni, hanem rajtunk keresztül cselekszik. Végül a Jelenések könyve alapján korjeleken keresztül ábrázolta a jelent.

Törvénytöréseken keresztül mutatta be a ma válságában élő embert.

Utolsó előadóként Válságban az egyház? címmel Ittész János püspök tartott előadást. A Biblia egyházképeit sorolta fel az élő kövekből épült ház képétől, a bányókönnyek át a test tagjaiig. De – tette hozzá – az egyház lényege a feltámadott Krisztus. Így az egyház lényege szerint nem kerülhet válságba. Miért lehetséges mégis, hogy válságjelek vannak közöttünk? A probléma a szekularizációban rejlik, ami trónfosztotta, kicsívte tette Istent. Ne felelőst, hanem Isten céljait keressük a válságos időkben is.

A délelőtti program az előadók kerekasztal-beszélgetésével zárult.

Délután Csendes csodák címmel Hűvösvölgyi Ildikó színművész előadása következett, amelyben Reményik Sándor verseit adta

elő Négyessy Katalin csellóművész segítségével. Majd az oroszlanói evangélikus énekkar zárta a délutáni kulturális programot. Végül Ittész János püspök áhítatával fejeződött be a missziói nap, amelyet Közlebb van hozzánk az üdvösség mottóval Rm 13,11–14 alapján tartott.

A nap offertóriumát a veszprémi Éltés Mátyás Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozó Háza javára ajánlották fel.

M.Gy.

Evangélikus értékeink...

Hagyományörzés a Nivegy-völgyben

Nagyvázsöny és Zánka között található a Nivegy-völgy, egészen pontosan Szentantalfán. Az itt élő emberek élete a Balaton-felvidék jellegzetes kultúrájához, a szőlő, a bor, a gazdálkodás és az örökségül kapott hagyományok körül forog.

Szentantalfán már évek óta működik a Nivegy-völgyi Emlékműhely. Vezetője Nagy Lászlóné, a helyi evangélikus gyülekezet gondnoka. Szakmáját tekintve fazekas, aki férjével és négy gyermekükkel él a faluban. Dédapja a gyülekezet egykori lelkésze, Nagy Lajos esperes volt, aki 1892 és 1937 között szolgált a faluban.

A házaspár létrehozott egy olyan kiállítást, ahol a településük múltjáról valló tárgyakat mutatják be. Sok olyan régi tárgy hagyományozódott rájuk, amelyekről úgy gondolták, méltó helyre kell kerülniük. Nagypapa fennmaradt használati tárgyai és könyvtára már eleve arra ösztönözte őket, hogy megmentésük érdekében lépéseket tegyenek. Az anyai ági nagyszülők paraszti tárgyait pedig a házzal együtt örökölték, amelyben most is élnek.

A szentantalfai helytörténeti gyűjteménynek a közösség számára elérhetővé tételét sokéves előkészítő munka előzte meg. Többek között az épület felújítási munkálatai, gyűjtögetés, a tárgyak rendbetétele, majd elhelyezése. Kiállításuk 2007. július 6-án nyílt meg azzal a szándékkal, hogy a még fellelhető, de mai világunkban el-

avult s ezért pusztulásra ítélt mindennemű történelmi emlék itt biztos otthonra leljen, és mindenki számára elérhetővé váljon.

Célunk nemcsak a tárgyak megőrzése, hanem a magyar hagyományok továbbörökítése, a kézművészet mint alkotótevékenység népszerűsítése – vallják. Arra töreksznek, hogy minél többen kapjanak ízelítőt a kézműves hagyományokból, leginkább a népi fazekasság kipróbálása kapcsán. Azoknak, akik már felfedezték, és azoknak is, akik még csak most ízelgetik a népi kultúra sokszínűségét, segítenek megtalálni a vele való foglalkozásban az élvezetet és az erre épülő alkotó munka örömeit. Az evangélikus gyerekekkel év közben többször is kézműveskednek, a nagyobb ünnepekre pedig együtt készülnek.

Nagy öröm számukra, ha más gyülekezetek tagjai is meglátogatják őket. A Budapest Deák-téri gyülekezet tagjai, valamint Beziről, Eneséről és Rábcakapiról is jártak már náluk. A rábcakapi hittanostáborba pedig már meghívták fazekasfoglalkozásra.

Szolgáltatásokról bővebb információ meglehetően a interneten is: <http://www.emlekmuhely.eoldal.hu/>

Hasonló jellegű kezdeményezésekről, evangélikusok szolgálatáról szívesen beszámolunk lapunkban.

A Szerk.

Bolla Zsuzsanna (ev. teológus, újságíró, Budapest)

Megkérdeztük...

Cselovszkyné dr. Tarr Klára

nyelvészt, tanárt, egyházunk külügyi osztályának vezetőjét

Július elején lesz a rendszerváltozást megelőző határnyitás huszadik évfordulója. Erre az alkalomra egyházunk is készül. A soproni Határnyitás '89 szimpózium szervezése lassan a vége felé közeleg. Így több olyan tény is nyilvánvalóvá vált, amelyek nagyban befolyásolják a szervezés további részét. Különösen is jelentős az a hír, hogy Németh Miklós volt miniszterelnök elfogadta a szervező egyházak meghívását és pódiumbeszélgetés vendégeként szombat délelőtt jelen lesz az eseményen. Erről

és a további teendőkről beszélgettünk Cselovszkyné dr. Tarr Klárával, aki a külügyi osztály részéről szervezi a találkozót. (A részletes program lapunk 2. oldalán olvasható.)

– Hol tart a találkozó szervezése?

– Nagyon sokféle szálát kell összefogni a szimpózium szervezésekor, ebben nagy segítségünkre vannak a soproni evangélikus gyülekezet lelkészei és presbiterei. Elsődlegesen a szállással kapcsolatos problémák kezdenek megoldódni. Most, hogy tudjuk, Bajorországból 125 felnőtt és 31 diák érkezik, világossá vált, hogy az ő elhelyezésüket úgy kell megoldanunk, hogy lehetőség szerint együtt maradjanak. Erre legcélszerűbb volt a Sopron Hotel és a lefoglalt apartmanok biztosítása. Kicsit meg is könnyebbültünk, mivel a foglalást május 15-ig pontosítani kell, hiszen a fennmaradó helyeket a Volt fesztivál résztvevőinek adják majd ki a tulajdonosok.

– Hol szállnak meg a magyar résztvevők?

– A magyar résztvevőnek is kedvező szállást biztosítottunk: a soproni Szent Pál Kollégium felújított, kétágyas szobáiban éjszakázhatnak. Ez azért is szerencsés, mert a hotel és az apartman árainál jóval kedvezőbben tudunk szállást adni minden magyar evangélikusnak. Így a korábbiól eltérően alakulnak a részvételi díjak: szokatlan módon nem felfelé, hanem lefelé: 5500 Ft/éj helyett 3500 Ft/éj és ebben a reggeli is benne van.

– Ez mindenkinek jó hír, de a minap kiderült még egy fontos dolog: Németh Miklós volt miniszterelnök is jelen lesz a szimpóziumon.

– Valóban nagyon örültünk, hogy Németh Miklós volt miniszterelnök elfogadta meghívásunkat, és jelenlétével hozzájárul ahhoz, hogy valóban autentikus forrásból hallhassunk mindarról, ami 20 évvel ezelőtt történt. Azt, hogy ő eljön, nem magunknak köszönhetjük. Fontos Oplatka András jelenléte is, akinek tavaly jelent meg az Egy döntés története című könyve magyarul, idén pedig németül, amely a határnyitás körülményeit írja le körültekintő és alapos munkával. Szívből ajánlom mindenkinek, aki szeretne többet tudni a '89-es eseményekről.

– Korábban szó volt arról, hogy a szervező csoportnak nemzetközi tagjai is vannak. Kik ők, és mi a szerepük?

– Igen, osztrák és bajor részről egyaránt komoly szervezés folyik: a bajor evangélikus egyházból Ulrich Zenker és Hans Jürgen Luibl segít ötletekkel, elképzelésekkel, elsősorban az esemény tartalmát illetően; osztrák részről pedig a pódiumbeszélgetés egyik szereplője, Hannelore Reiner egyházfőtanácsos asszony, Manfred Koch szuperintendens és Solymár Mónika bécsi magyar lelkész-nő is részt vesznek a szervezésben. Ausztriában elsősorban a szombat délutáni programokat készítik elő: a gyülekezetek saját maguk szerveznek koncerteket, kávézást, de az ő kezükben van a Fertő-tavi hajózás előkészítése is. Erre is lesz tehát lehetőség, ha valaki ellátogat Sopronba július első hétvégéjén.

– Az egyház hogyan támogatja a soproni szimpóziumot?

– Mind a Magyarországi Evangélikus Egyház, mind a Bajorországi Evangélikus-lutheránus Egyház jelentősen hozzájárul a soproni szimpózium költségeihez: átvállaljuk a teljes útiköltséget, amennyiben a buszos megoldást választják a résztvevők, a péntek esti és szombat déli étkezést, és azt gondolom, az olcsó szálláslehetőség is vonzó lehet. Mindezek mellett azonban az emlékezés, a közös istentisztelet és a találkozás öröme lehet a rendezvény egyik legfőbb célja, ami a bajor, magyar és osztrák gyülekezeti tagok számára egyaránt jelentős.

(Forrás: www.lutheran.hu)

Virág Benedek (1754-1830)

BÉKESSÉG-ÓHAJTÁS

Szállj le felséges palotád egéből,

Béke! mennyeknek koronás leánya!

Szállj le, s Európánk mezején jelenj meg

Már valahára!

A vadon Marsnak dühödött kezéből

Üsd ki dárdáját; raboló vitézit

Pusztá honnyoknak telekére vissza-

Menni parancsold.

Ily soká tartó viadal piacán

A szeléd lelkek fene tigrisekké

Válnak, elszokván az igaz s az érző

Emberi szívtől.

A dühösséggel keresett dicsőség

Vesszen el, Múzsám szabadon kiáltja;

A borostyánág, ha vereslik, undok

Címer előttem.

Szállj le! s vigasztald meg az árvaságot,

Béke, mennyeknek koronás leánya!

Haj! sok országok szava kér, jelenj meg

Már valahára.

Akiben Krisztus-hit van, annak szívében a Szentlélek vigasztalást és erős gyermeki bizodalmat teremt. Az ilyen nem kételkedik Isten imádságot meghallgató kegyelmes akaratában, hiszen tudja, hogy Isten kegyelmet, segítséget, vigasztalást és meghallgatást ígért, nem a mi érdemünkért, hanem Fiának, a Krisztusnak nevéért és érdeméért.

Dr. Luther Márton

Vető Béla (ny. ev. lelkész, Veszprém)

„Szent igédnek fáklafénye...” Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPÉNEK HETE

„Örökkévaló Isten az ÚR, aki teremtette a föld határait:
kifürkészhetetlen az ő bölcsessége!” (Ézs 40,28)

A kifürkészhetetlen Istent már a Biblia első lapjairól megismerhetjük mint a *földkerekség teremtőjét*. Mindig elcsodálkozom – és azt hiszem, ebben nem vagyok egyedül –, hogy milyen csodálatosan tökéletes ez a mi világunk. Milyen nagyszerűen kitervelt pályán halad Földünk a sok milliárdnyi égítest között, ez a hegyekkel, völgyekkel, erdőkkel, mezőkkel szabdalts és díszített bolygó. Milyen gyönyörűek a színpompás és illatos virágok, milyen hihetetlenül sokféle élőlény alkotja a körülöttünk élő állatvilágot. S milyen nagyszerű alkotás az értelemmel megáldott ember. Kifürkészhetetlen isteni értelem alkotásai vagyunk.

Az örökkévaló Isten alkotta világunkat, amelyben élünk. Mégsem örökkévaló ez a világ. Ez a világ mulandó. A Biblia lapjairól azt is megtudhatjuk, hogy az örökkévaló Isten, aki megteremtette a világot, gondviselésével fenntartja ezt a hatalmas együttest, világunkat. Ez a világmindenség azonban minden növényvel, állattal s emberrel együtt a mulandóság törvénye alá vetett világ. Elmúlik ez a világ. Isten azonban új világot hív elő, a *Jézus Krisztus által megváltottak örökkévaló mennyei birodalmát*. Az Úr Jézus azért jött ebbe a világba, azért halt meg, hogy eljussunk abba az új világba, s örökké éljünk az örökkévaló Úrral.

Tudod-e ezt, hallottad-e ezt? Hallanod kellett, ha rendszeresen eljár a templomba, részt veszel az istentiszteleteken, hallgatsz az igehirdetéseket. Ha talán ma nem jutottál el az Isten házába, akkor ezeken a sorokon keresztül jön hozzád az örökkévaló Úr, hogy most is hívjon Szentlelkével ennek meghallására, erre a hitre: számomra is elkészítette az Örökkévaló az örökkévalóságot, s nem fárad el és nem lankad el, hogy állandóan hívjon és összeszedjen engem is, kallódó bárányát. *Isten Szentlelke* állandóan ezt teszi, hív gyűjt, megvilágosít és megtart ebben a hitben. Ebben nem fárad el az örök életünk munkáló *Sentháromság Isten*.

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP HETE

„Az Úr beszéde megmarad örökké: ez a beszéd pedig az evangélium, amely hirdettetett nekünk.” (1Pt 1,25)

Ez a világ ugyan elmúlik, de mégis van valami, ami örök. Ez pedig az *Úr beszéde*. Amint örökkévaló Isten az Úr, úgy az ő beszéde is örök. Vagyis az ő beszéde mindörökké érvényes. *A Bibliában található isteni beszéd* évszázadokon és évmilliókon keresztül érvényes marad. Amint a régmúlt emberét megtérésre hívta, úgy hozzánk is a megtérésre hívó szó szól. Az Ótestamentum világában élő embernek éppen úgy a Krisztust ígérte, aminthogy nekünk is a Jézus Krisztus váltsága által ígér örök életet. „Nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnek.” (ApCsel 4,12)

Ez az isteni beszéd a Bibliánk két fedőlapja közé van zárva. Ott is marad, ha nem nyitjuk fel ezt a könyvet. Augustinus vallomásából tudjuk, hogy őt hogyan serkentette egy belső hang a Biblia olvasására (Tolle, lege: Vedd és olvasd!). S azután Pálnak a Rómaiakhoz írt levele 13. részének 13. verse hogyan készítette őt teljes életváltoztatásra. *Hatalmas ereje van ennek a könyvnek, a benne írott isteni beszédnek*. Csak ki kell nyitni ezt a könyvet, hogy élővé, személyessé váljék a benne rejlő, hozzánk szóló beszéd. Megtérésre visz, Krisztushoz vezet. Ez az Úr beszéde, ilyen nagy hatású, örök isteni üzenet. Ne hagyjuk olvasatlanul!

Óriási lehetőség számunkra, hogy ez a beszéd hangzik templomainkban. Az igehirdetésben a Jézus Krisztusról szóló isteni üzenet szólal meg. Akiről a Biblia betűi némán tanúskodnak, azt a prédikáció hangosan hirdeti. Ha csak tehetjük, ne mulasszuk el azt a lehetőséget, hogy átadjuk magunkat az igében érkező kegyelem ránk záporozó esőjének. Ez teszi lehetővé, hogy az ige magja szívünkbe hulljon, s meggyökeresedjen. Bensőnkben ez iránt a Krisztus iránt hit támad, s megerősödik a benne való bizalom azzal kapcsolatban, hogy az örökké megmaradó ige a mi örökkévaló megmaradásunkat, üdvösségünket is hirdeti.

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP HETE

„Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait.” (Zsid 4,12)

Aminthogy Istent nem ismerhetjük meg igazán az ő igéjének olvasása és hallgatása nélkül, magunkat sem láthatjuk jól, ha nem vetjük alá magunkat Isten igéje ítéletének. Minden ember elfogult, aki önmagáról alkot ítéletet. Magát mindenki szebbnek látja a többi embernél. A bibliai példázat szerint is az egyik ember azért ad hálát, hogy „nem vagyok olyan, mint a többi ember” (Lk 18,11), vagyis hogy különb minden embernél. Magunkat általában különbnek tartjuk mindenkinél. *Csak Isten igéje nyithatja ki a szemünket, hogy megismerjük igazán önmagunkat, s észrevegyük, hogy Isten törvényének mértéke szerint bűnösök vagyunk.*

Isten igéje olyan, mint az éles kard, mely széjjelvágv, feltár minden bezárt, rejtett, titkos zugot, melyben valami bűnt rejtegetünk. Ennek célja és értelme azonban nem a leleplezés, megszegényítés, hanem a gyógyulás elősegítése. Az orvos is azért tárja fel a testben levő gyulladás góciát, hogy azt megtisztítsa és meggyógyítsa. Ennek a gyógyulásnak a lehetősége rejlik abban, ha Isten igéjének ítélete alá adjuk oda magunkat. Az ige nem megszegényíteni akar, hanem helyes önértékelésre tanít, amikor feltárja a szívünk, lelkünk, elménk mélyéig megromlott voltunkat.

Isten igéje arról győz meg bennünket, amire önmagunk értékelése során nehezen jutunk el, hogy a belső emberünk, egész mivoltunk gyökeréig megromlott. Egészen a szívünk közepéig bűnösök vagyunk. Így olvassuk a Szentírás lapjain bűnös emberi életünk jellemzését: „A szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások” (Mt 15,19). Ezért kell szívünk mélyéig megújulnunk. „Újuljatok meg szívetekben és lelketekben” – mondja (Ez 18,31). *A velőig ható ige ezt a megújulást munkálja bennünk.*

SENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP HETE

„Jó és igaz az Úr: útba igazítja a vétkezőket.” (Zsolt 25,8)

Nagyon gyakran használjuk Istennel kapcsolatban a „jó” jelzőt. „A jó Isten” megsegített! – szoktuk mondani. Nem is nagyon gondoljuk át, hogy mit jelent tulajdonképpen az Isten jósága és igazsága. Ő nem a vétkeinket, gonoszságunkat mindent elnéző atyai mosollyal fogadó szülő, akinek éppen abban van a jósága, hogy eltűri az életünkben megbúvó bűnt. Nem az elnézés az Úr reagálása bűneinkkel kapcsolatban. Ő feltárja, megmutatja az emberi szívben lappangó és fel-feltörő bűnös szándékot. Az ő igazsága az, hogy kész megbocsátani a vétkeseknek, az ő vétkeiket azoknak, akik a *bűnbánat útján* közelednek hozzá.

A vámszedő példázatában az a nagy tanulság, hogy lehet a jó és igaz Úrhoz ezzel a bűnvalló könyörgéssel is közeledni: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek.” (Lk 18,13) Az Úr pedig éppen abban mutatja meg jóságát és igazságát, hogy kész megbocsátani. Azokhoz, akik hozzá a bűnbánat útján közelednek, kész a *bűnbocsánat útján* jönni. „Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa.” (Jn 3,17) Isten tehát nem azt akarja, hogy a bűneink miatt elveszünk, hanem azt, hogy az Úr Jézus Krisztusban lett bocsánat által éljünk. Az életnek ezt az útját mutatja most meg nekünk.

A bűnei bocsánatát elnyert ember egészen másképp látja Istent, a jó és igaz Urat. Nem ítélő, büntető, kárhözatba taszító, kegyetlen Istennek látja őt, akitől szüntelenül rettegni kell. Inkább javunkat akaró és munkáló, az új élet útjára segítő kegyelmes Úrnak ismerjük meg őt, aki megmutatja a vétkeseknek a jó utat. A megmutatás pedig nem csak abban áll, hogy elénk tárja a törvényt által megszabott utat, és azután hagyja, hogy kínlódjunk, vergődünk rajta, s a „lehetetlenség falán zúzzuk véresre koponyánk”, amint Reményik írja *Kegyelem c. szép versében*. Erre az útra segít is Szentlelkével, az „*igaz ösvényen vezet.*” (Zsolt 23,3)

Vezessen minket is ezen az úton az Úr!

In memoriam Polgár Lajos

Ismét elment egy evangélikus ember, aki családi hagyományoktól is indítva munkájával, minden tétével hazáját és egyházát szolgálta.

Csikvánd kicsiny, de szép kis település a Bakony és a Kisalföld találkozásánál. A község első írásos emlékei 1270-ből származnak. A rendelkezésre álló adatok alapján a falu lakossága már az 1570-es években evangélikusává vált. Csikvándnak 1630 óta van evangélikus lelkésze.

Itt e kicsiny faluban született Polgár Lajos 1925-ben. Családi kötődései az evangélikus egyházhoz húzták, hisz édesapja nagyapámnak, Horváth Béla lelkésznek volt az egyházfia. Lajos folytatta a családi hagyományt, majd kőművesmesterséget tanult. Hivatása gyakorlása mellett állandóan képezte magát helytörténetből és történelemből. Tevékenysége során mindig szem előtt tartotta és igyekezett megmenteni a falu tárgyi emlékeit, melyek sok esetben egyek voltak, egybefonódtak az egyház emlékeivel. Ily módon sikerült megmenteni a munkája során előkerült régi téglákat is, melyek valószínűleg a XII-XIII. századból származtak.

A templom, valamint a lelkészlak felújítása során megalapozott szakmai- és helytörténeti ismereteivel segítette a munka minél jobb és alaposabb kivitelezését.

Amikor 1985-ben nagyapám emlékére létrehoztam a Csikvándi Evangélikus Gyülekezetért Alapítványt, Polgár Lajost kuratóriumi tagnak kértem fel. E munkája során is az vezette, hogy az alapítvány minél jobban, eredményesebben működhessen közre az egyházközség életében. Többek között az ő kutató munkája eredményeként váltak ismertté a régi oltárkép eredetének körülményei. A képet Berzsenyi Lenárd huszárkapitány festette olmutzi várfogsága alatt, és a kép alakjai az 1848-as kormány minisztereit ábrázolják. A festmény művészi értéke csekély, de helytörténeti szempontból jelentős alkotás. Nem felejtkezhetünk meg, hogy ezen munkája mellett tevékenyen közreműködött a hadbavonultak és a harcok során elesettek felkutatása érdekében a II. világháború után létrejött szövetségben a faluból bevonult katonák sorsának felkutatásában. Emellett a temető szegletében keresztel és régi katonai sisakkal díszített sírt létesített az itt meghalt ismeretlen katonák emlékének.

Munkáját mindvégig, amíg a betegség lábáról nem döntötte le, végezte. Polgár Lajos egyike volt azoknak a hitvalló evangélikusoknak, akik 1944-ben és 1945 után, majd az 1970 és 1980-as évek gazdaságpolitikája ellenére, a körülményeket tudomásul véve végezte az előzőekben felsorolt nem szakmai munkáját. Ez a munka helytörténeti és egyetemes magyar, valamint egyháztörténeti szempontból is értékes, jelentős volt.

Munkáját az Istenben való hit hatotta át, nem feledkezve meg arról, hogy magyar evangélikus. Vallotta, a Krisztus tanításában rejtlő erkölcsi erő és a magyar nemzethez való feltétlen ragaszkodás a záloga a magyar nép fennmaradásának. Ezen voltát, hitét mindig bátran megvallotta.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület hagyatékát – végrendelete szerint – egységesen a győri püspöki hivatalban kívánta elhelyezni, amíg annak megőrzésére végső megoldást nem találnak.

Emlékezzünk rá tisztelettel és szeretettel!

Novobáztornyó dr. Nagy Paula
(ny. jogtanácsos, Budapest)

100 éve született Fónyad Pál lelkész

Életének egyik vezérfonala konfirmációi igéje volt: „*Elég neked az én kegyelmem...*” (2Kor 12,9). A másikat lelkésszé avatásakor kapta: „*Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítettről (...), Hogy a ti hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Istennek erején nyugodjék*” (1Kor 2,2,5)

Fónyad Pál Barcsen született 1909. március 18-án, a család harmadik gyermekeként. Apja, Fuchs Pál a Somogy megyei település kis filiájának lévita tanítója volt. A fiú a csurgói református főgimnáziumban érettségizett. Teológiai tanulmányait Sopronban végezte, ott avatta lelkésszé Kapi Béla püspök 1931-ben. Teológiai ismereteit ösztöndíjasként Németországban gyarapította, majd az egyházkerület több gyülekezetében – Felsőánán, Öskün, Sárváron, Sopronban, Magyarbolyban és ismét Sopronban – szolgált, mígnem visszakérült oda, ahonnan elindult: Somogy-Zalába.

1937–1951-ig volt Iharosberény papja (családi neve 1947-től: Fónyad), 1951 karácsonytól pedig 39 éven át a nagykanizsai gyülekezet lelkésze. Nagykanizsán hunyt el 2001. május 28-án. Hamvait a nagyatádi temetőben lévő családi sírbolt őrzi.

Ha lexikonban szerepelne neve, csak ennyit olvashatnánk róla. Nem derülne ki, hogy szálegyenes volt, lágy arcú, határozott és melegsívű, s az sem, hogy a 20. század ellentmondásos világában szilárd hittel állt örhelyén, és Isten Szentlelke szolgálatán keresztül újra meg újra hitet tudott ébreszteni a rábizottakban a legnehezebb időkben is. Az egyház szervezetében Ordass püspök hívének vallotta magát mindvégig. Nem hajlott sem jobbra, sem balra, nem vágyott sem rangra, sem gazdagságra. Nem véletlen, hogy tizennyolc éven keresztül espereshelyettesként (!) szolgált. Egyenes maradt jellemében és fizikumában egyaránt. Pedig érték megpróbáltatások pszichikai és fizikai értelemben is. Ő jó pástorként vezette nyáját, vigasztalta a betegágyon fekvőket, sőt a környékről kórházba került evangélikus híveknek is vitte a reményesség igéjét. A lelkek építője volt. Ezt tükrözik a különböző egyházi kiadványokban megjelent meditációi, elmélkedései és prédikációi is. Új templomot nem kellett építenie, de – Isten csodálatos kegyelme folytán – megmentette az aláaknázott iharosberényit, majd a hetvenes években jelentős szerepet vállalt abban a küzdelemben, amely az egyházi felsőbbbség által lebontásra ítélt (1891-ben épült) nagykanizsai templom megmentéséért folyt. A templom megmentéséért folyt, felújították, s ma is benne hangzik Isten igéje.

Mindenben mellette álló feleségével, Németh Mártával, 1939-ben kötött házasságot, s három gyermeket nevelt. Péter orvos lett Svédországban, Pál Ausztriában folytatja apja hivatását (éveken át előadó volt hittudományi egyetemünkön), Márta óvónőként állt helyt itthon.

Jó volt személyesen ismerni Pali bácsit. Öröm volt találkozni vele, s felemelő volt hallgatni prédikációit. Boldog vagyok, hogy hangja, bölcsességének több példája, élete folyásának egy-egy epizódja – közte hajdani lelkészekkel való kapcsolata – egy 1998-ban készített videokazettáról ma is felidézhető. A kis riportban elhangzottak a mottóként megismert igék, és kimondatott az örök igazság: *semmi sem tisztíthatja meg a társadalmat, csak Isten, s mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.*

A felvétel készítésekor közel kilencvenéves, már kissé gyengélkedő, de a teljes szellemi frissességgel rendelkező lelkész még közel négy évet kapott e földi létre. Életének 93. évében szólította magához hűséges szolgálóját ura. A találkozást előkészítő és papfeleségi állapotát mindig hivatásként megélő Márta néninek még van feladata közöttünk. Legyen hozzá kegyelmes Istenünk, s adja, hogy mindketten sokunknak példaképeivé váljanak.

Dr. Jáni János

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük májusi rejtvényünkre beküldött megfejtéseiteket. A helyesen megoldott feladat szerint énekeskönyvünk 229. pünkösdi énekverse volt a helyes megoldás.

Májusi feladványunk után a pontok gyűjtése a következőképpen zárult:

Ajtony Emese, Győr (60)
Beledi hittanosok (60)
Nagy Bálint, Hegyeshalom (60)
Nagy Réka, Hegyeshalom (60)
Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (60)
Asbóth Dorina, Rábcakapi (50)
Nagy Patrik, Mihályi (50)
Tapolcai Márton, Sopronnémeti (50)
Tóth Márta, Lébény (50)
Nagy Zsolt, Szentantalfa (40)
Asbóth Lídia, Sopron (30)
Bertha Anna, Sopron (30)
Németh Szandra, Csorna (10)

Néhány nappal ezelőtt a pünkösdi csodáját, a Szentlélek kitöltését ünnepeltük, amely az egyház születésének napja is. Azon az első pünkösden Péter apostol beszédét hallva háromezer ember keresztelkedett meg. Így született meg az első gyülekezet. A tanítványokon keresztül a Szentlélek munkája által egyre többen váltak Krisztus követőivé, vagyis keresztényekké. Gondolkodtatok-e már azon, mit is jelent kereszténynek, Jézus tanítványának lenni? Egy történetet osztok most meg veletek, amely erre a kérdésre ad választ.

Egyszer egy asszony elvitte a kisfiát templomba. A kisgyermek mély csodálattal nézegette a templom falait, különösen az ablakokat, amelyek különböző színes képekből álltak össze. A kisfiú egyre csak kérdezte édesanyját az istentisztelet közben: „Ez mi? Kik vannak ott? Miért beszél a bácsi?”. Éppen imádság következett, mire az asszony meghajtott a fejét, de a kisfiú továbbra is fészkelődött, és megkérdezte anyjától: „Anyukám, nézd ott, kik azok?” Majd a tanítványokra mutatott, akik az ablaküvegre voltak festve. Édesanyja próbálta csitítani kisfiát, és igyekezett röviden kielégíteni kíváncsiságát: „Azok ott, kisfiam, a keresztények”. Az iskolában másnap hittanóra volt, ahol a tanító néni felszólította a kisfiút, hogy mondja meg, ki a keresztény ember. A felelet így hangzott: „A keresztények azok az emberek, akiken átsüt a napfény.”

Azt gondolom, ennél egyszerűbb, tisztább választ nem is lehetne adni erre a kérdésre. A keresztények azok, akik az Istentől feléjük áradó, életükbe világosságot hozó szeretetet sugározzák a többi ember felé.

Túrmezei Erzsébet költőnőt is versírásra ihlette ez a történet. *Átragyog-e rajtunk?* című költeményének végén felteszi a kérdést:

”Lehet-e annál drágább feladat,
mint hogy rajtad, rajtam,
mindegyikünkön
átsüssön-ragyogjon a Nap?!
Átragyogjon sötét világba,
és beragyogjon sötét szíveket!
Nem, ennél szebb feladat nem lehet!
Kísérjen hát egyre a kérdés
tovatűnő évek alatt:
átragyog-e, átsüt-e rajtad,
átragyog-e rajtam a Nap?!”

Kérem Istent, adjon mindannyiunknak alkalmakat arra a szünet napjaiban is, hogy megtapasztalhassuk, és tovább sugározhatunk mennyei Atyánk szeretetének fényét!

A rejtvény feladatai Jézus első tanítványainak kapcsolatosak.

1. feladat: Állítsátok megfelelő sorrendbe a következő hangsorok betűit, hogy megkapjátok a tanítványok nevét! Karikázzátok be minden hangsorban azt a betűt, amely felesleges a névhez!

ÁÉÉMT
AABJKM
ABDDESTU
EIMNOS
AÁMRST
EÉHPRT
AAÁDNRS
AABJKL
ÁFLÖPŰ
AABELNRST
ÁJNOSZ

2. feladat: A bekarikázott betűket olvassátok össze! Mit jelent a kapott kifejezés?

3. feladat: Biztosan észrevettétek, hogy egy tanítvány neve hiányzik. Ki ő és miért nem szerepel a sorban?

Megfejtésként az összeolvasott szót és jelentését, illetve a hiányzó tanítvány nevét küldjétek be!

Dr. Ludván Margit Ausztriában élő testvérünk 200 euró összeget juttatott el adományként a püspöki hivatalba. Ezt az összeget az egyházkerületi elnökség egyházkerületi újságunk, a Dunántúli Harangszó ifjúsággal, gyermekekkel kapcsolatos munkájára, a feladatokat legjobban megoldók jutalmazására fordítjuk.

Az adományt ezúton is köszönjük!

A Szerkesztő

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékeőbb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2009. június 26.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége

9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Nyereményszelvény 2009. június

Név, életkor:.....

Lacím:.....

A megfejtést külön lapra írjátok!.. ..

Tóth Károly István (hatodéves teológus, Budavár)

Ne aggódjatok!

Jézus mondja: „Ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok.” (Mt 6,25)

Felelőtlen, gondatlan emberekkel van tele a világ. Sokan így érezzük talán, hogy a józan előrelátásra, felelősségre, gondosságra hatalmas szükség lenne. És úgy tűnik, hogy az a hang, amelyen Jézus Urunk ebben az igében megszólít minket, mintha tudomást sem venne ezeknek a fontosságáról.

Bizonytalansággal, terhekkel, néha talán kétségbeeséssel és kilátástalansággal lehet tele az életem. Úgy tűnik, mintha Jézus nem tudná, milyen nehéz a megfelelő táplálékot, ruhát előteremteni. Mintha nem tudná, milyen veszélyes, ha nem gondolok a holnappal, ha nem tervezek előre, ha nem hordozok felelősséget magamért és a rám bízottakért. Miért arról beszél Jézus, hogy ne aggodalmaskodjunk, ahelyett, hogy mindennapi komoly problémáinkról vagy a felelőtlenség veszélyeiről beszélne?

Ne aggodalmaskodjatok! Mert ez az aggodalmaskodás nem azonos a felelősséggel, gondossággal, előrelátással. És nem is egyszerűen a gondokkal való küzdelmet jelenti, hanem azt, ha a gondok egészen elhatalmasodnak rajtam, uralják életemet, befolyásolják minden gondolatomat és cselekedetemet. Az aggodalmaskodás nem is a munkát je-

lenti, hanem egy belső, lelki folyamat: hezitálást, latolgatást, őrlődést, kétségbeesést és ezeknek az egyre gyorsuló örvényét, zárt láncát. Ebből az aggodalmaskodásból hirdet és kínál szabaddulást Jézus ebben az igében. A gondok eluralkodásából, a lelki őrlődés örvényéből és a holnap kitalálásának a kényszeréből.

Ne aggodalmaskodjatok! Mert aki ezt mondja, az sokkal többet tud gondjairól, aggodalmairól, de a gondviselésről és megélhetésemről is, mint én magam. Ez nem ugyanaz a kategória, mint amikor valaki közhelyként odamormolja, hogy: ne félj, menni fog ez! Ha a teremtő, mindenható, mindentudó, gondviselő, megtartó Isten mondja, hogy ne aggódj, akkor e mögött ott van az egész mélysége annak, ahogyan ismeri a gondjaimat, a legapróbb kétségeimet és az isteni gondviselést. Sőt még a saját gyengeségemet és gyávaságomat is jobban ismeri, mint én magam. Tudnia kell, hogy joggal mondhatja: Ne aggodalmaskodj!

Ne aggodalmaskodjatok! Azért, mert az aggodalmaskodás hitvallás Isten ellen, sőt hitvallás Isten ellensége mellett. Ha aggodalmaskodom, akkor minden bizalmam abban van, amit pénzben, élelemben, ruhában, egészségben, megélhetési lehetőségben, tudásban, erőben és hatalomban a magaménak tudok. És éppen mert ezekben hiányt szenvedek, azért nincs semmi

reményem és vigasztalásom. De akkor már nem a gondviselő Isten az istenem, hanem valami más, ami elfogyhat. Ezért hitvallás az aggodalmaskodás, hogy kibem bízom, hová tartozom, kit szolgállok.

De ha azokat az értékeket, amik bálványommá válhatnak, az igaz Isten ajándékának tartom, és az ő kezében tudom, ha a sorrendben Isten mögé kerülnek, és először Isten országát és igazságát keresem, akkor ezek is mind ráadásul megadatnak nekem. Ajándéként. Felesleges luxusnak tűnhet az Isten országának, uralmának keresése, pedig az életnek ez a nélkülözhetetlen kincse. Ez az, ami mindennél előbbre való. Ahogyan a következő fejezetben található példázatban olvassuk, ha az Isten országa nem az első az életemben, ha nem erre a sziklára építek rá minden mást, akkor akármilyen sok és értékes építőanyagot hordok egymásra, menthetetlenül összedől. Az aggodalmaskodás ezt az alapot húzza ki, a sorrendet borítja föl, valami huszadrangú uracs-kát tesz vele az istenemmé.

Ne aggódjatok! Ez magában könnyelmű és lelketlen felszólítás maradna. De ebben az igében, Jézus szavaként áldássá válhat. Nem gúny és nem felelőtlenség, hanem ígéret és vigasztalás Jézusnak ez a szava hozzánk is. Mert ő véghez tudja vinni az én életemben is az aggodalmaskodás rabságából való szabadítását.

Feladó: DUNÁNTÚLI HIRANGSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY